

Information Access Surveys (IAS)

Ano ang Information Access Survey?

Ang Information Access Survey isa ka paagi nga:

- Nagapakita sang **importante nga mga isyu** bahin sa mga tawo kag sang mga kinahanglan nila nga mga impormasyon
- Nagapakita kon ano ang yara nga **pamaagi (media) ang ginahalinan sang impormasyon**, ano nga mga **estrategiya** ang ginagamit sang mga tawo para makakuha sang impormasyon kag nagasiyasat sang **kapektibo** sang mga ini
- Nagarekomendar sang mga **paagi sa komunikasyon** nga mapuslanon para sa imol nga komunidad sa kaumhan nga naggamit sang dunang manggad sa tubigan para **mapauswag ang ila palangabuhi-an**

Para sa ano ini? Paano mo gamiton ini?

Ang IAS nagapakita kon paano ang mga tawo nagakuha sang mga impormasyon nga ila kinahanglan. Nagapahibalo ini sa aton kon paano kita makakomunikar sang maayo sa mga stakeholders. Yari ang pila ka mga ehemplo kon ano ang makit-an naton kon maghimo kita sang Information Access Survey.

Ang radyo isa ka popular nga pamaagi kag madamo ang malab-utan sa mga komunidad sa baybayon sa Pilipinas.

Ang atensiyon sa kolor, pagsulat kag lokal nga hambal, simple nga linguahe, larawan kag positibo nga mga larawan importante nga mga bagay.

Sa Vietnam, ang mga public address systems, kag pagpaalinton sa radyo kag balita sa trompa pangpubliko, ang ginahatag sang libre sa mga 5,000 ka malayo kag talagsa mabisitahan nga mga komunidad.

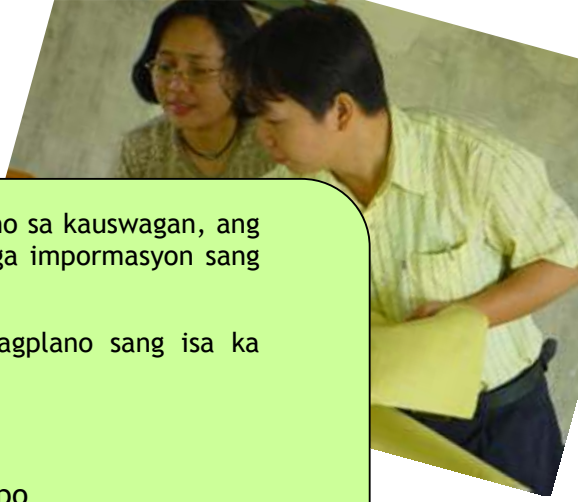
Mga komunidad sa kaumhan nagasalig sa tradisyunal nga ginakuhaan sang impormasyon kalakip ang punong barangay, pinuno sang commune, monghe kag sa iban, mag tigulang sa barangay.

Drama kag komedya mga popular nga mga kalingawan sa Cambodia. Madamo ang nagapati nga ang sinehan; puppetry kag mga masubo nga drama sa radyo kag telebisyon ang may dako nga potensiyal nga pamaagi sa pagpahibalo sang impormasyon.

Ang mga tawo sa Vietnam mahilig magbasa.

Filipino komiks (mga estorya bahin sa paghigugma nga may simple nga sulat upod ang de kolor nga cartoon drawings) ang popular.

Information Access Surveys: pag-umpisa

Magamit ini sa nagakalain-lain nga konteksto. Sa konteksto sang trabaho sa kauswagan, ang IAS magamit para mahibalu-an sang tul-id ang bahin sa kinahanglan nga impormasyon sang mga imol nga komunidad sa kaumhan.

Ang Information Access Survey isa ka importante nga parte sang pagplano sang isa ka proyekto ukon interbensiyon.

Ang IAS dapat:

- magkonsiderar sang kinahanglan sang ginapuntariya nga grupo
- naga-imbolbar sang posible nga madamo nga mga tawo
- mabaton sang sosyudad kag kultura
- hapos mapaayon; para mabag-o angay sa situwasyon
- may mga rekomendasyon nga mahapos mahimo

Kon maghimo sang Information Access Survey, kinahanglan magtrabaho upod sa grupo kag magplano.

Magsugod paagi sa pagpamangkot:

Paghimo sang Information Access Survey: isa ka proseso

Kon gusto ko makahimo sang IAS, ano ang mga tikang nga agyan ko?

SUGOD DIRI

UNA NGA TIKANG

Hambalon ang lugar nga masakop sang IAS

- Ano ang populasyon sini?
- Ano ang lebel sang edukasyon (literacy rates) sang komunidad?
- Ano ang mga linguahe, lokal nga hambal, katutubo nga mga grupo, komunidad sa siyudad ukon kaumhan, kababa-ihan kag kalalakihan?

IKADUHA NGA TIKANG

Tan-awon ang yara na nga mga komunikasyon kag pamaagi

- Ano nga pamaagi sa komunikasyon ang ara (pormal ukon indi-pormal)?
- Ano ang pagpanag-iya sang radyo kag TV sa pamalay (ukon makagamit nga komon ukon upod sa mga abyan ukon pamilya)?
- Sin-o ang nagawaragwag sa diin nga mga lugar?
- Ano ang popular kag kay sin-o?
- Ano ang pungsudnon ukon lokal nga newspapers kag magazines nga ara? Mga balhag para sa espesyal nga interes?
- Mga teatro kag iban nga pasundayag? Ano ang nagustuhan sang mga tawo? Mga pasundayag sa kalve, puppet shows, saot kaa paakanta ?

IKATLO NGA TIKANG

Pat-udon kon ano ang maayo kag kon nga-a

- Paano ang mga institusyon nagakomunikar subong?
- Nagalab-ot bala ang mensahe sa natungdan? Ano ang mapa-uswag?
- Ano ang mga kaangtanang nagapatunga sa mga organisasyon? (gobyerno, NGOs, organisasyon sang mga tawo, komunidad)
- Ano ang mga plano kag estratehiya ang ara?
- Paano ang research sector, paano ka dali makuha ang mga bag-o nga impormasyon sa mga tawo nga makaganit sini?

IKAP-AT NGA TIKANG

- Tan-awon kon paano ang paagi sa pagkuha sang impormasyon ang nagustuhan sang mga tawo
- Ano ang nagustuhan nga paagi sa pagkuha sang impormasyon ang nagustuhan sang pumuluyo?
- Ano ang ginahalinalang sang impormasyon ang ila nagustuhan ukon ginasaligan?

IKALIMA NGA TIKANG

Hambalon kon ano ang kinahanglanon

- Sa diin ang mga kakulangan sang impormasyon?
- Ano ang kinahanglanon? Training, media, mayo nga koneksiyon?

Ano ang dapat ko gamiton?

Kon maghambal kita sang mga ginagamit sa IAS, nagatumod kita sang mga magamit para makakuha sang impormasyon nga gusto niyo. Yari ang pila ka ehemplo:

Questionnaires

Focus group discussions

Interviews

Formal or informal meetings

Pagkuha sang Impormasyon: isa ka pulong-pulong

Madamo ako sang natun-an halin sa akon mga paryente kag mga abyan.

Nakakuha ako sang isa ka mapuslanon nga leaflets bahin sa problema sang over-fishing sang nagligad nga semana. Halin yadto sa Department of Fisheries.

Kon may importante nga halin sa munisipyo mas gusto ko nga makabaton sang sulat.

Ti, ano ukon paano nga paagi ang gusto niyo sa pagkuha sang impormasyon?

Nagapamati ako sa radyo. May mga mapuslanon nga programa dira. May programa nga ginawaragwag sa akon linguahe, amo ina ang ginapamati-an ko.

Kon mangisda ako, madala ko ang radyo ko. Nagapamati ako sa balita kag mga drama samtang naga-obra ako.

Gusto ko magbasa sang komiks.

Nagakadto ako sa akon tiya kag magtan-aw sang mga videos.

May radyo ako apang kon makatan-aw ako sang TV mas nagustuhan ko ina. Wala ako pirme gapamati sang balita, apang mahibaluan ko ang gakatabo kon makita ko ang mga kaingud ukon kon gabaligya ako sang isda.

Mapuslanon nga Pakig-angotan

Iban nga Better-Practice Guidelines

May yara pa nga dugang nga Better-Practice Guidelines sa sini nga serye. Galakip ini sang:

- Consensus Building Process
- Self-Help Groups

Makakuha kamo sang dugang nga kopya sini kag iban nga Better Practice Guidelines sa inyo nga STREAM Country Office, sa STREAM Regional Office ukon sa STREAM Website.

Malipay kami nga makabaton sang inyo feedback bahin sini nga mga Better-Practice Guidelines. Mapahibalo niyo kami paagi sa pagtawag sa telepono, pag-e-mail ukon pagsulat sa Communications Hub Manager sa inyo STREAM Country Office.

Your STREAM Country Office is
STREAM Philippine Country Office
c/o Bureau of Fisheries and Aquatic
Resources, Regional Office No. 6
5000 Molo, Iloilo City
Philippines
Phone: +63 33 3365800
Fax: +63 33 3365799
Email: streambfar-phil@skyinet.net

STREAM Regional Office
c/o NACA
Department of Fisheries Complex
Kasetsart University Campus,
Phaholyothin Rd
Bangkhen, Bangkok 10903
Thailand
Phone: 662 561 1728/29
Fax: 662 561 1727
Email: stream@enaca.org

STREAM Website
www.streaminitiative.org